

Zkreslení výzkumu

BSS104, 25.-26.11. 2019

The first principle is that you must not fool yourself and you are the easiest person to fool.

- Richard Feynman

Zkreslení výzkumu

- aneb „bias“
  - https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_cognitive_biases
- nutno se mít na pozoru během vlastního výzkumu
- zároveň i při interpretaci a vstřebávání zdrojů mimo výzkum
- „věda“ je vlastně jen způsob, jak proti těmto zkreslením bojovat při poznávání světa

Některé časté zdroje zkreslení

- Recency Bias
  - nová data považujeme za hodnotnější
- Sunk Cost Fallacy
  - neochota zahodit vykonanou práci
- Pareidolia
  - nacházení vzorců a struktur i tam, kde nejsou
  - kulturně formované
- In-Group Bias
  - hodnocení argumentů na základě příslušnosti ke skupině

Další časté zdroje zkreslení

- Confirmation Bias
  - potvrzování předsudků
  - asi nejdůležitější zdroj zkreslení nejen výzkumu
- Anchoring Bias
  - ovlivnění prvotními informacemi
- Hindsight Bias/Telescoping Effect/Chronocentrism a další
  - posuzování minulosti dle současných znalostí a standardů
  - prioritizace přítomnosti

Relevance i mimo výzkum

- echo chamber effect
- bandwagoning
- dopad na praktickou politiku, volby a bezpečnost ve světě
  - např. i skrze konspirační teorie

Bullshit detection kit

- nezávislé ověření „faktů“ a kritika důkazů
- odmítání argumentů z pozice autority
- práce s větším množstvím hypotéz a jejich postupná eliminace
- nepřilněte ke své vlastní hypotéze
- snažte se kvantifikovat vše, co jde; buďte opatrní s tím, co kvantifikovat nejde
- vyžaduje-li teorie řetězec argumentů, musí být platné úplně všechny
- Occam's Razor
- každá teorie musí být falzifikovatelná

